Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/3711

17.9.2025

P9_TA(2024)0381

Ponovni poskusi uvedbe zakona o tujih agentih v Gruziji ter njegove omejitve za civilno družbo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. aprila 2024 o ponovnih poskusih uvedbe zakona o tujih agentih v Gruziji ter njegovih omejitvah za civilno družbo (2024/2703(RSP))

(C/2025/3711)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Gruziji,

— ob upoštevanju izjave visokega predstavnika in komisarja za sosedstvo in širitev z dne 17. aprila 2024 o sprejetju zakona o preglednosti tujega vpliva,

— ob upoštevanju izjave Evropske službe za zunanje delovanje z dne 4. aprila 2024 o predlogu zakona o preglednosti tujega vpliva,

— ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 14. in 15. decembra 2023,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. novembra 2023 z naslovom Sporočilo o širitveni politiki EU za leto 2023 (COM(2023)0690),

— ob upoštevanju Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Gruzijo na drugi strani ([1]),

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,

— ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah,

— ob upoštevanju skupne izjave predsednika Odbora za zunanje zadeve, predsednice delegacije za odnose z Južnim Kavkazom in stalnega poročevalca Evropskega parlamenta za Gruzijo z dne 18. aprila 2024 o ponovnih poskusih uvedbe predloga zakona o preglednosti tujega vpliva v Gruziji,

— ob upoštevanju členov 132(2) in 123(4) Poslovnika,

A. ker so uresničevanje svobode mnenja, izražanja, združevanja in mirnega zbiranja temeljne pravice, zapisane v gruzijski ustavi;

B. ker se je Gruzija kot podpisnica Splošne deklaracije človekovih pravic in Evropske konvencije o človekovih pravicah ter kot članica Sveta Evrope in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi zavezala načelom demokracije, pravne države in spoštovanja temeljnih svoboščin in človekovih pravic;

C. ker Evropska unija od Gruzije pričakuje, da bo kot država kandidatka za pristop k EU v celoti spoštovala pridružitveni sporazum in svoje druge mednarodne zaveze, predvsem pa, da bo izpolnila pogoje in izvedla korake, navedene v priporočilu Komisije z dne 8. novembra 2023; ker je Evropski svet sklenil, da bo Gruziji podelil status kandidatke le, če bo te korake v resnici izvedla; ker je bila Gruzija v tem priporočilu pozvana, naj zagotovi svobodno delovanje civilne družbe (9. korak) ter se bori proti dezinformacijam proti EU in njenim vrednotam (1. korak), in ker je predlog zakona v nasprotju z obema ciljema;

D. ker je gruzijski parlament 17. aprila 2024 v prvi obravnavi s 83 glasovi za in nobenim proti podprl t. i. zakon o preglednosti tujega vpliva kljub množičnim protestom gruzijskih državljanov, kritiki gruzijske predsednice, ki je predlog zakona označila za „sabotažo evropske poti države“, notranji in mednarodni obsodbi ter večkratnim pozivom gruzijskih evropskih partnerjev, naj predlog zakona umaknejo; ker bi se morale organizacije in mediji, ki več kot 20 % svojih finančnih sredstev prejmejo iz tujine, po tem zakonu registrirati in se opredeliti kot „organizacije, ki delujejo v interesu tuje sile“; ker bi za te organizacije veljale zahteve po dodatnem nadzoru in poročanju ter morebitne sankcije, kot so na primer upravne globe v znesku do 25.000 GEL; ker bi ta zakon resno omejil zmožnost svobodnega delovanja medijev in organizacij civilne družbe;

([1]) UL L 261, 30.8.2014, str. 4.

E. ker sicer legitimni cilj zagotavljanja preglednosti nevladnih organizacij, ki prejemajo tuja sredstva, nikakor ne opravičuje ukrepov, s katerimi se omejuje njihovo delovanje, zlasti na področju demokracije, pravne države in človekovih pravic;

F. ker ta predlog zakona prihaja v času vse pogostejših napadov na civilno družbo in neodvisne medije v Gruziji, pa tudi na podporo demokraciji s strani mednarodnih donatorjev, s katerimi se očitno skuša omejiti državljanski prostor in utišati kritične glasove v javni sferi, med drugim z omejevanjem dostopa do tujega financiranja; ker je ta predlog zgolj najnovejši v vrsti predvolilnih zakonodajnih in drugih pobud gruzijske vlade, ki zajemajo tudi napoved ustavnih sprememb za boj proti propagandi LGBTI in razveljavitev politike, ki določa kvote za zastopanost žensk v parlamentu, kar ogroža demokratične reforme in prispeva k širjenju dezinformacij o EU, njenih vrednotah in politikah; ker je Evropski parlament že v prejšnjih resolucijah pozval k ukrepom za zmanjšanje uničujoče vloge oligarhičnih interesov v gruzijski politiki in gospodarstvu, vključno s politično motiviranim preganjanjem novinarjev in političnih nasprotnikov, kot je nekdanji predsednik Mihail Sakašvili, za katerega Parlament poziva, naj ga izpustijo iz humanitarnih razlogov, da bo lahko odšel na zdravljenje v tujino;

1. strogo obsoja ponovne poskuse uvedbe spornega predloga zakona o preglednosti tujega vpliva, s katerim bi se ohromilo delovanje civilne družbe in neodvisnih medijev in onemogočilo njihovo svobodno delovanje, in so se zato nanj gruzijska javnost, organizacije civilne družbe, neodvisni mediji, ugledne javne osebnosti ter evropski in mednarodni partnerji države odzvali z množičnimi protesti;

2. poudarja, da predlog zakona ni združljiv z vrednotami in demokratičnimi načeli EU, da je v nasprotju z željami Gruzije, da bi pridobila članstvu v EU, in da škodi mednarodnemu ugledu države ter ogroža evroatlantsko povezovanje države;

3. poudarja, da se pristopna pogajanja z EU ne bi smela začeti, če bo ta zakon del gruzijskega pravnega reda;

4. zato gruzijski parlament poziva, naj ustavi parlamentarni postopek za sprejetje zakona, gruzijsko vlado pa, naj spoštuje zaveze, ki jih je sprejela marca 2023, ko je napovedala, da bo brezpogojno umaknila svoj predlog zakona, s katerim bi uvedla omejitve za civilno družbo in neodvisne medije, ter da takega zakona ne bo ponovno predlagala; poleg tega poziva gruzijsko vlado, naj ne predloži nadaljnjih zakonodajnih predlogov, ki bi bili v nasprotju z načeli demokracije, pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter s tem v nasprotju s københavnskimi merili za članstvo v EU;

5. poudarja, da se je s predlogom zakona izneverila prizadevanjem velike večine gruzijskega ljudstva, da bi živeli v demokratični družbi, nadaljevali demokratične reforme in reforme za vzpostavitev pravne države, tesno sodelovali z evroatlantskimi partnerji in vztrajali na poti k članstvu v EU;

6. poudarja, da so pravice do svobode izražanja, zbiranja in mirnih protestov temeljne svoboščine in jih je treba spoštovati v vseh okoliščinah, zlasti v državi, ki se želi pridružiti EU;

7. poziva gruzijsko vlado, naj spoštuje ustavne pravice gruzijskih državljanov, zato izraža zaskrbljenost zaradi poročil, da je protiizgredniška policija s prekomerno uporabo sile razgnala protestnike, ki so nasprotovali spornemu predlogu zakona; poziva gruzijske oblasti, naj preiščejo, kdo je odgovoren za nezakonito in prekomerno uporabo sile, in poskrbijo, da bodo za to odgovarjali;

8. poudarja, da je v demokratični družbi vloga „javnega čuvaja“, ki jo imajo civilna družba in neodvisni mediji, bistvena in da je ključna za spodbujanje reform, povezanih s pristopom k EU, zato poziva gruzijske oblasti, naj storijo vse v njihovi moči, da bi ustvarile okoliščine za razcvet civilne družbe in neodvisnih medijev;

9. obsoja dejstvo, da se gruzijska vlada zgleduje po podobni in zelo sporni ruski zakonodaji, kot je ruski zakon o tujih agentih, s katerim se namerno blatijo in diskriminirajo organizacije civilne družbe in aktivisti, uporablja pa se tudi za zatiranje nasprotovanja ruski vojaški agresiji proti Ukrajini in utišanje vseh preostalih kritičnih glasov v državi;

10. želi spomniti, da je Evropski svet 14. in 15. decembra 2023 Gruziji podelil status države kandidatke pod pogojem, da bodo narejeni ustrezni koraki iz priporočila Komisije z dne 8. novembra 2023; poudarja, da je bila Gruzija v tem priporočilu pozvana, naj zagotovi svobodno delovanje civilne družbe ter se bori proti dezinformacijam proti EU in njenim vrednotam in da je ta predlog zakona v nasprotju z obema ciljema;

11. opozarja gruzijsko vlado na sprejete zaveze in vrednote ter načela, ki jih je prevzela, ko je zaprosila za članstvo v EU, ter poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, komisarja za sosedstvo in širitev ter predsednika Komisije, naj sledijo temu vzgledu;

12. poziva Komisijo, naj predloži vmesno poročilo o napredku Gruzije pri izvajanju devetih korakov, navedenih v priporočilu Komisije z dne 8. novembra 2023;

13. poziva Komisijo, naj nemudoma preuči učinek načrtovanega gruzijskega zakona o tujih agentih na stalno izpolnjevanje meril za liberalizacijo vizumskega režima s strani Gruzije, zlasti merila za temeljne pravice, ki je ključni element politike EU za liberalizacijo vizumskega režima;

14. poziva Komisijo in države članice, naj preučijo, kako bo ta predlog zakona vplival na vlogo EU kot donatorice v Gruziji, ter gruzijski vladi in parlamentu jasno sporočijo, kako bi ta zakon lahko na splošno vplival na financiranje EU;

15. poziva gruzijsko vlado, naj se vrne na svojo evropsko pot, izpolni svojo zavezo spoštovanju, krepitvi in spodbujanju demokracije, pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter resnično začne v celoti izvajati korake, potrebne za izpolnitev pogojev za status kandidatke in članstvo v EU, v duhu vključevanja gruzijske civilne družbe in politične opozicije in sodelovanja z njima;

16. obžaluje osebno vlogo edinega gruzijskega oligarha Bidzina Ivanišvilija, ki se je 30. decembra 2023 vrnil v aktivno politiko in postal „častni“ predsednik stranke Gruzijske sanje, v sedanji politični krizi in še enem poskusu, da bi državo iz poti proti Zahodu preusmeril proti Rusiji; ponovno poziva Svet in demokratične partnerje EU, naj razmislijo o uvedbi osebnih sankcij proti Ivanišviliju zaradi njegove vloge pri poslabšanju političnih razmer v Gruziji in delovanja proti interesom svojih prebivalcev;

17. ponovno izraža neomajno podporo legitimnim evropskim težnjam gruzijskega ljudstva in njegovi želji, da bi živeli v uspešni državi brez korupcije, ki v celoti spoštuje temeljne svoboščine, varuje človekove pravice ter zagotavlja odprto družbo in neodvisne medije; poudarja, da je sklep, da se Gruziji podeli status kandidatke za članstvo v EU, narekovala želja po priznanju dosežkov in demokratičnih prizadevanj gruzijske civilne družbe, pa tudi dejstva, da velika večina njenih državljanov podpira pristop k EU;

18. poziva večinsko stranko Gruzijske sanje, naj umakne predlagano ustavno zakonodajo, ki omejuje pravice oseb LGBTIQ, saj gre za napad ne le na skupnost LGBTIQ, temveč tudi na svobodo govora in svobodno civilno družbo;

19. ponovno poziva gruzijske oblasti, naj iz humanitarnih razlogov izpustijo nekdanjega predsednika Mihaila Sakašvilija, da bi mu omogočili ustrezno zdravljenje v tujini; opozarja, da njegov primer dodatno kaže, kako pomembno je, da se uvedejo resnične reforme pravosodnega sistema;

20. poziva k nepristranski in neodvisni dolgoročni mednarodni misiji za opazovanje volitev Urada za demokratične institucije in človekove pravice Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, ki bo spremljala prihodnje parlamentarne volitve v državi oktobra 2024;

21. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, Svetu Evrope, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi ter predsednici, vladi in parlamentu Gruzije.